

Interreg

Slovenská republika-Maďarsko

Budujeme partnerstvá

Kultúra a tradície v pohraničí

***Kultúra és kézművesség
a határ régióban***

Budujeme partnerstvá

Názov projektu:

**Kultúrne aspekty v cezhraničnej spolupráci/KACS
Kulturális szempontok a határon átnyúló együttműködésben**

Európsky fond regionálneho rozvoja

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európskej únie
z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

www.skhu.eu
www.rdvegts-spf.eu

Kultúra a tradície v pohraničí

Kultúra je zušľachtľujúcou energiou, utvára identitu a charakter spoločnosti dovnútra aj navonok. Tvorí hodnoty, vďaka ktorým je život hodný žitia. Nastavuje kritické zrkadlo spoločenskej realite. Má základ v slobodnej tvorivosti jednotlivca a spolu s aktivitou kultúrnych skupín sa spája do spoločného tkaniva kultúry spoločnosti a uchováva hodnoty minulosti živé pre prítomnosť a tvorivou reflexiou prítomnosti tvorí nové hodnoty.

Budovanie a zvyšovanie kultúrneho povedomia a podpora vzdelávania sú kľúčom k porozumeniu hodnotám kultúry a kultúrneho dedičstva na miestnej a regionálnej úrovni; integrácia kultúrnych hodnôt do každodenného života je základným predpokladom občianskej angažovanosti v oblasti kultúry a umenia, obzvlášť však v oblasti miestnej a regionálnej kultúry a kultúry národnostných menšín, keďže ide o úzko geograficky a etnicky vymedzené segmenty pevne a prirodzene späté s konkrétnymi komunitami.

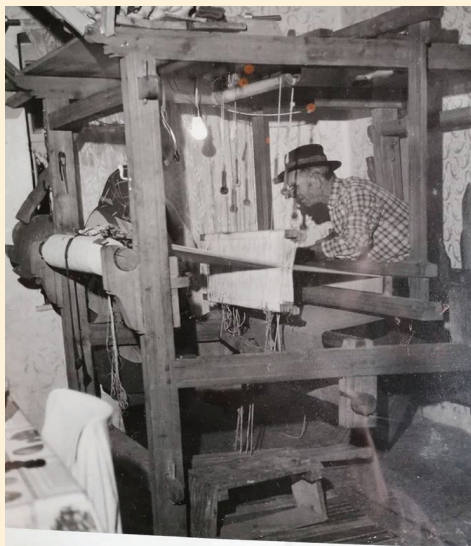
Rozvoj kultúry a kultúrnej identity je jednou z priorít rozvoja Európskej únie, ktorej snahou je podpora spolupráce medzi členskými štátmi. Z toho dôvodu chceme v rámci cezhraničnej spolupráce medzi Mestom Nesvady a obcou Nagyigmánd v tejto brožúre predstaviť organizácie resp. osoby podporujúce spoločenský a kultúrny život obyvateľov.

Zoltán Molnár, primátor

Nesvady

Praktizovanie remeselných činností bolo pre Nesvady vždy charakteristické. V prvej polovici 20. storočia zabezpečovali mnohým ženám z Nesvád živobytie. V tom čase bola v porovnaní so súčasnosťou veľká chudoba, okrem poľnohospodárstva prakticky neexistoval iný peňažný zdroj, preto sa ľudia využitím svojej vynaliezavosti a možnosti ponúkaných prírodou pokúšali zarobiť peniaze – z dnešného hľadiska – činnosťami, odvetvami ľudového umenia. Vrbý, ktoré rástli v záplavovom území rieky Nitra poskytovali materiál k výrobe košíkov, kukurica pestovaná v poľnohospodárstve bola zdrojom šúpolia, a konope slúžilo ako „základný materiál“ pre tkáčov.

Spoločná práca **tkáčov** z Nesvád bola známa široko-daleko. Z okolitých miest a obcí sem dávali tkať priadzu. Medzi dvomi svetovými vojnami sa ešte veľa ľudí zaoberalo tkaním plátna. Deti volali tkáčov zelené brucho, lebo mali brucho plné

zeleno-modré podliatin utŕženných od tkáčskeho brda.

Pred začatím samotného tkania bolo treba uskutočniť rad prípravných operácií. Takým bolo napríklad nasnovanie osnovnej nite. K tkaniu najtenšieho plátna, tzv. dvanástky so šiestimi pásmami bolo treba nachystať na tkáčsky stav 720 kusov nití dlhých 25-30 metrov, bez toho, aby si pomýlili poradie nití. Ale aj v prípade tkania najhrubšej vrecoviny potrebovali 360 kusov nití. K postaveniu krosna vždy bola potrebná výpomoc ďalších dvoch tkáčov. Tak sa zrodilo tkáčske porekadlo: Jeden tkáč nie je tkáč, dvaja tkáči sú pol tkáči, traja tkáči sú jeden tkáč.

S pomedzi **tkáčov** z Nesvád

musíme spomenúť Józsefa Csúporta, o ktorom sa hovorí, že bol posledným tkáčom z Nesvád. Jeho tkáčske krosno je vystavené v Dome ľudových tradícií v Nesvadoch.

Pletenie zo šúpolia sa v Nesvadoch udomácnilo počas druhej svetovej vojny, vďaka jednému z vedúcich osobností miestnej vtedajšej maďarskej komunity, a to Sándorovi Lebóovi. Dievčatá a ženy z Nesvád sa veľmi rýchlo naučili fortiele pletenia tašiek zo šúpolia. V tomto hektickom období sa pletenie tašiek stalo významným finančným zdrojom.

Znárodňovanie pôdy, vytváranie poľnohospodárskych družstiev spôsobil, že sa domáca výroba dostala do úzadia. Nástupom mechanizácie, ktorá nahradila ručný zber dochádza k nedostatku kvalitného šúpolia a tým výpadku príjmu z tejto činnosti. Dnes sa tejto činnosti venuje už len hrstka nadšen-

cov, z ktorých sa môžu pochváliť ocenením majsterka ľudovej umeleckej výroby Mária Kesziová a Valéria Gyűrűsiová.

V Nesvadoch bolo **pletenie prútených košíkov** jedným zo zdrojov obživy chudobnejšej vrstvy. Materiál bol ľahko prístupný, lebo záplavové územie rieky Nitry, ktoré tieklo pri dedine, bolo plné vrb. Tu si mohli nazbierať prútie, z ktorých pletli košíky. Remeslo pletenia košíkov dedili chlapci od svojich otcov. V tridsiatich rokoch minulého storočia výrobu košíkov vyučovali aj na školách. Mnohí tam dostali chuť k pleteniu košíkov. Kedysi pracovali výrobcovia košíkov v usadlosti neďaleko obce, tak dostala táto časť svoj názov Košíkáreň. V šesťdesiatych rokoch vznikol pod vedením Ferenc Takácsa s 35 pracovníkmi závod na pletenie košíkov. Ale hospodárske zmeny, podobne ako tkanie, aj toto remeslo utlmili. Neskôr z pletenia košíkov prešli na opletie demizónov bužirkami. Závod Brašňa otvoril brány naposledy v roku 1991.

Tradičia pletenia košíkov sa pekne pomaly dostala do zabudnutia. Prútiarske remeslo od roku 2004 úspešne rozvíja nesvadský rodák Július Lalák, ktorý

vyrába rôzne prútené výrobky. Spočiatku tvoril výhradne s využitím vlastnej fantázie, momentálne spolupracuje s bratislavskými, levickými, trebišovskými dizajnérmi. 21. storočie otvorilo možnosť využiť na výrobu košíkov a iných praktických výrobkov letáky a pedig, ktorý pri svojej činnosti využívajú Kreatívne ženy.

Miestne kultúrne stredisko

Miestne kultúrne stredisko je kultúrno-spoločenským zaradením mesta Nesvady. Je príspevkovou organizáciou, ktorej

zriaďovateľom je mestské zastupiteľstvo, Jeho hlavným poslaním je vytvárať priaznivé podmienky a zabezpečovať uspokojovanie kultúrnych potrieb a aktivít občanov. Organizuje neprofesionálne a profesionálne vystúpenia, miestne slávnosti a podujatia pri príležitosti významných kultúrnych a historických výročí, približuje významných kultúrnych dejateľov, výstavy, koncerty – výchovné, vážnej a populárnej hudby a divadelné predstavenia. **Prispieva k rastu** kultúrnej a vzdelanostnej úrovne obyvateľstva mesta, prejavujúci sa v skvalitňovaní životného štýlu, medzi

ľudských vzťahov a komunikácie i kreativite obyvateľstva v rozličných sférach spoločnosti. V budove kultúrneho strediska sa nachádza knižnica s možnosťou prístupu na internet, ktorý je k dispozícii pre širokú verejnosť. Návštevník knižnice si môže vybrať z viac ako 15 000 titulov rôznych žánrov. Čitateľ má k dispozícii odbornú a krásnu literatúru v rôznych jazykoch pre deti a dospelých. Od roku 2005 prevádzkuje Dom ľudových tradícií ponúka možnosť nahliadnutia do minulosti nachádza sa v ňom expozícia tradičného bývania, remesiel ako aj pracovných nástrojov. Návšteva Domu ľudových tradícií je pre starších nostalgou,

pričom si tak môžu zaspomínať na to, čo mali v minulosti doma. Pre mladších je to spoznávanie života našich predkov a rôznych tradícií.

Miestna organizácia Csemadok

Organizácia Csemadok tvorí už viac ako 70 rokov nenahraditeľnú súčasť maďarskej kultúry v Nesvadoch. Ústredie Csemadoku vzniklo v Bratislave po druhej svetovej vojne, 5. marca 1949. S pomedzi miestnych organizácií Csemadoku (vtedy Kultúrne združenie Maďarov v Československu) sa miestna organizácia v Nesvadoch zriadila

medzi prvými, v celoštátnom poradí ako desiatu, 15. mája 1949, čím predbehla mnoho väčších miest na Slovensku. Základná organizácia v Nesvadoch vďaka svojej neustálej, nepretržitej činnosti, vždy stála a aj teraz stojí v prvej línii tohto ušľachtilého poslania a činnosti. S vyše 1000 členov je najmasovejšia organizáciou nášho mesta.

Prvým predsedom základnej organizácie v Nesvadoch bol József Polgár. Kultúrna činnosť sa v prvých rokoch obmedzovala najmä na divadelný súbor. Divadelný súbor počas 2. desaťročí po jeho založení predstavil celkom 17 divadelných hier. Organizácia v roku 1969 organizovala svoj prvý ples s pozvánkou, ktorý sa zapísal do verejného povedomia ako ples „Vincebál“. A aj odvtedy je jedným z najstarších,

každoročných podujatí organizácie.

V roku 1965 vznikol citarový súbor pod vedením Kálmána Méryho, ktorý sa od roku 2001 volá **Viza**. V predchádzajúcich rokoch sa k súboru viackrát pridali mladí hráči na gitaru. Skupina Viza okrem tradičnej, jednohlasnej citarovej muziky obľubuje a hrá aj modernú, aranžovanú citarovú hudbu. Je účastníkom celoštátnej súťaže ľudovej hudby **„Bíborpiros Szép Rózsa“** (Červená ruža), zúčastňuje sa na celoštátnom stretnutí citarových skupín **„Országos Citeratalálkozó“**, vystupuje na dňoch mesta a na priateľských stretnutiach doma aj v zahraničí.

V roku 2008 bol pri speváckom súbore **„Búzavirág“** (Nevädza) založený citarový súbor **„Sústyá“** (Šúpolie), ktorý má

predovšetkým sprevádzať citarovou hudbou spevácky zbor, ale už mal niekoľko vystúpení aj ako samostatný súbor. Súbory často dostávajú pozvanie z okolitých obcí aj z Maďarska, a týmto pozvaniam vždy radosťou vyhovejú. Pridali sa k iniciatíve **„100 tagú citerazenekar“** (100 členný citarový súbor), s ktorými už viackrát úspešne vystupovali.

Spevácky zbor organizácie, podobne ako citarový súbor, založil v roku 1970 tiež Kálmán Méry. Počas svojho niekoľko desaťročného pôsobenia vystupovali na mnohých miestach na Slovensku, Česku a v Maďarsku, svojim spevom, dobrou náladou, nachádzali všade priateľov. Pravidelne sa zúčastňujú na súťažiach, podujatiach, radi vyhovejú rôznym pozvaniam. V rokoch 2007, 2009 a 2013 získali najvyššie ocenenie celoštátneho finále súťaže **„Bíborpiros Szép Rózsa“** a dostali sa do finálneho kola Karpatskej kotliny, usporiadaného v Budapešti. Vo finálnom kole Karpatskej kotliny v roku 2008 si mohli prevziať najvyšší stupeň ocenenia, veľkú cenu pomenovanú „Vass Lajos Nagydíj“. Tento istý výsledok zapakovali aj v rokoch 2014 a 2018.

Ich cieľom je pestovanie maďarskej kultúry, jej odovzdanie ďalej mladším generáciám, a zapojenie mladých ľudí do spoločenského života. Mužský, ženský a zmiešaný spevácky zbor funguje aj osobitne. Ich repertoár je budovaný najmä z folklórneho podkladu západnej časti Hornej zeme. Ako súbor, ktorý uchováva tradície, sa usilujú udržiavať vo svojom repertoári aj ľudové piesne svojej rodnej zeme. Vedúcou speváckeho zboru je Ilo-na Bedecs.

Aj ľudový tanec hral dôležitú úlohu vo viacerých obdobiach činnosti organizácie. V roku 1949 bola založená tanečná skupina, ktorá mala ale krátke trvanie. V druhej polovici šesťdesiatich a prvej polovici sedemdesiatich rokov, respektíve aj na prelome osemdesiatich a deväťdesiatich rokov fungovala v Nesvadoch tanečná skupina. Skoro po 20 rokoch, v roku 2008, pod vedením manželov Malomsoki z Maďarskej obce Nagyigmánd, sa opäť rozbehlo vyučovanie ľudových tancov v novo vytvorenej tanečnej miestnosti. Tanečná skupina, ktorá v tom čase mala len detských členov, v roku 2009 si svoje pomenovanie **„Pettyem“** vybrala po názve starej ulice

mesta Nesvady. V roku 2017 sa k deťom pridali väčšinou ich rodičia, a spolu s dospeláckou skupinou „Pettyem“ výučba tance prebieha už v troch skupinách, zúčastňuje sa jej skoro 60 Nesvadčanov, milujúcich tanec. Okrem miestnych vystúpení absolvovali vystúpenia aj v okolí a v Maďarsku, ale aj vo Viedni, Poľsku, Sedmohradsku a Vojvodine. Ich repertoár tvoria tance zo Žitného ostrova, ale aj tance zvané rábaközi, szatmári, dél-alföldi a magyarbödi.

Ovocie posledných rokov predstavuje speváčka ľudových piesní, Julcsi Szabó. Julcsi sa k folklórnemu umeniu dostala, už ako členka tanečného súboru Pettyem. Od roku 2012 aktívne spieva. Pravidelne sa zúčastňuje rôznych podujatí, dní mesta, na festivaloch, súťažiach. Jej najväčším úspechom môžeme

považovať účasť v roku 2016 v semifinále folklórnej televíznej súťaže v Budapešti s názvom „Fölszállott a páva“. V roku 2017 získala v ľudovomelečkej súťaži „Bíborpiros Szép Rózsa“ zlatý stupeň, a v roku 2018 sa zúčastnila finále veľkej ceny „Vass Lajos Nagydíj“ v Budapešti, kde jej prideliť stupeň Veľká cena.

Literárnykrúžok „**Mécsvirág**“ bol založený v januári roku 2015, pri základnej organizácii Csemadok v Nesvadoch. Na začiatku si členovia v klubovni Csemadoku navzájom recitovali svoje obľúbené básne. Na jeseň 2015 už usporiadali dve rôzne literárne pásma v Miestnom kultúrnom dome: prvý z nich priblížil život a básne katolíckeho kňaza a básnika Lászlóa Mécsa, a druhým pásmom spomínali na bývalú učiteľku Základnej školy v Nesvadoch, Katalin Bauer,

prostredníctvom básní z pier Jánosa Aranya a Sándora Petőfiho. V programe „Kire ütött ez a gyermek“ (Na koho sa to dieťa podobá) na javisko vystúpili spoločne tri generácie: stará mama, dieťa a vnúčik/vnučka. Predstavilo sa šesť maďarských rodín z Nesvád, prostredníctvom básní klasických a súčasných básnikov. V roku 2017 sa Literárny krúžok Mécsvirág prvýkrát pridal k maratónu čítania Albert Wass, ktorý spája Maďarov vo svete. Večer krásnej literatúry trval viac než štyri hodiny, a mal skoro päťdesiat účastníkov. Na jeseň 2017 absolvovali cestu do Švajčiarska, kde vystúpili na 2 miestach, v Zürichu a Ženeve, so

svojim programom Mécs László. Csemadok sa zúčastnil sa zúčastnila na organizovaní viacerých celoštátnych podujatí: V roku 1974 sa naše mesto stala miestom Československých Maďarských literárnych dní, vďaka Gyulovi Némethovi. V roku 2010 organizovali v miestnom kultúrnom dome XII. Celoštátne stretnutie citarových skupín „Országos Citeratalálkozó“ a v roku 2018 slávnostné podujatie rozdávania cien Harmónia. V roku 2008 sa vybrala na svoju medzinárodnú cestu Medzinárodná prehliadka umeleckého smaltu „Tűzvirág“, ktorú zosnovali a viedli celých 10 rokov Gyula Németh a Róbert Dobosi, vďaka

čomu obsahuje zbierka Csema-doku niekoľko sto produktov ľudového umenia.

Z tvorivej práce vykonávanej v organizácii sa vytvorili aj 2 záznamy pre budúce generácie: v roku 2008 bolo vydané CD, na ktorom znie spevácky súbor Búzavirág a Citarový súbor Viza, a v roku 2019 sa na 10 ročné jubileum skupiny Pettyem podarilo vydať DVD, na ktorom okrem vystúpenia všetkých súborov je predstavená aj práca vedenia organizácie. Okrem zvukových nosičov sa o organizácii píše aj v 2 knihách.

Pre organizáciu bolo vždy dôležité vytvoriť a udržiavať úzke, priateľské, miestami až

súrodenecké vzťahy s obcami v Maďarsku, kam boli vysťahovaní obyvatelia Nesvád, a kde žijú potomkovia nesvadčanov.

Miestny odbor Matice slovenskej

Prvá zmienka o Miestnej organizácii Matice slovenskej v Nesvadoch pochádza z roku 1934, v ktorej miestny notár žiada ústredie o povolenie založiť kultúrny spolok slovenský ako odbočku Matice slovenskej. Najväčší rozmach dosiahol spolok začiatkom 70 – tých rokov, kedy mal cca 400 členov, avšak počas normalizácie, podobne ako aj centrálna Matica slovenská, bol

v útlme. Svoju činnosť v Nesvadoch obnovili v r. 1990, kedy dostali k dispozícii klubovú miestnosť. Činnosť sa zamerala najmä na organizáciu besied s historikmi a spisovateľmi, úspešná bola spolupráca s Jánom Jančovičom, ktorý obec Nesvady zviditeľnil v nejednej publikácii. V tomto období bola založená tradícia matičných plesov. V súčasnosti má približne 150 členov.

V roku 2012 Miestny odbor Matice slovenskej rozšíril svoju činnosť o Matičný spevokol, ktorý pod vedením Mgr. Nebojšu Popića reprezentoval mesto v maďarskom meste Kiskőrös, v srbskej obci Biele Blato, ako aj v Kálnici. Divadelný krúžok pripravil úspešné predstavenie Snehulienka a v súčasnosti pripravuje literárno-dramatické pásma o slovenských dejateľoch.

V roku 2017 vznikol detský folklórny súbor Helička. Pod vedením Stanislava Palicu Dis. Art sa predstavil s detskými hrami tanečného okolia Šurian a Nitrianskeho Hrádku na rôznych festivaloch Slovenska.

Miestny odbor pravidelne pripravuje rôzne podujatia: Matičný ples, Slávnostné kladenie vencov k pamätnej tabuli Cyrila

a Metoda, , Stolnotenisevový turnaj - Memoriál Tibora Daráža, Adventné nedele spojené so zapalovaním sviečok na adventnom venci, v rámci ktorých spolupracuje s inými organizáciami a s mestom.

V roku 2018 nadviazal družobnú spoluprácu s Miestnym odborom Matice slovenskej v Kálnici.

KLUB DÔCHODCOV

Začal svoju činnosť 14. februára 1987 v klubových priestoroch, ktoré v minulosti slúžili na sušenie tabaku. Prvým vedúcim klubu bol József Dobosi, ktorý túto funkciu zastával do roku 1998. Od roku 1998 sa predsedníčkou klubu stala pani Gizella Gyűrösiová, ktorá sa osvedčila ako dobrá organizátorka a výraznou mierou prispela pestrejšej činnosti klubu, či už po stránke kultúrnej, či spoločenskej / besedy, divadlá, zázazdy/.

Po dlhoročnej aktívnej činnosti v roku 2013 zo zdravotných dôvodov odstúpila a na jej post bol zvolený pán František Dudák. V roku 1988 vznikol spevácky súbor, ktorý od roku 2015 nesie meno Őszirózsa. Súbor často vystupuje tak doma ako aj v za-

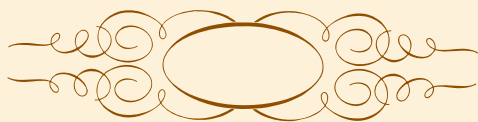

hraničí. V roku 2019 sa Klub dôchodcov presťahoval do iných priestorov. Klub je živá, zdravá organizácia, plná rôznorodých akcií. Činnosť klubu je bohatá a rozmanitá, snaží sa zlepšovať svoje klubové prostredie ale aj rozširovať činnosti o ktoré členovia javia záujem.

V práci majú veľkú oporu aj vo vedení mesta s ktorým veľmi aktívne spolupracujú a ktorí im pomáhajú riešiť problémy po stránke odbornej i materiálnej. Usporadúvajú rôzne spoločné posedenia 1.máj, vinobranie, čajové popoludnia pri hudbe zdravotné besedy, posedenie pri gulášoch, ples dôchodcov ale aj posedenie pri vianočnom stromčeku s kapustnicou.

Miestne združenie Ymca Nesvady

Bolo založené v roku 1996 a zameriava sa hlavne na prácu s deťmi a mladými ľuďmi. Snaží sa pozitívne ovplyvniť morálny vývin detí v zmysle takých postojov a hodnôt, ako sú úcta a ohľaduplnosť k človeku a prírode, zároveň priviesť deti k takémuto konaniu v každodennom živote. Jedným z jej cieľov je zaujať deti vo voľnom čase a tým ich ochrániť pred negatívnymi vplyvmi. Prínosom tejto organizácie je aj výchova mladých ľudí nášho mesta k dobrovoľníckej činnosti a vodcovstvu, formou umožnenia mládeži a dospelým spolupracovať ako dobrovoľní vedúci aktivít pre deti. Organizácia sa úspešne zapája do rôznych projektov (napr. Erasmus+, Chráne-

ná dielňa a pracovisko atď.).

Počas školského roka organizuje pravidelné aktivity, kde si každý môže prísť na to „svoje“ od najmenších po teenagerov. V letnom a prázdninovom období pravidelne organizuje rôzne tábory s dobrovoľníkmi zo Slovenska a zahraničia.

Od roku 2019 prevádzkuje aj Komunitné centrum v rámci ktorého ponúka vzdelávacie prvky, ktorých charakter môže siahať od formálnych kurzov po rôzne krúžky a voľnočasové aktivity.

Už niekoľko rokov organizuje YMCA predvianočné aktivity pre deti. Ich túžbou je potešiť a povzbudiť deti a hlavne im poukázať na pravý význam Vianoc – na to, že práve na Vianoce sa narodil Spasiteľ sveta.

Občianske združenie Nesvadčanov

Hlavnou činnosťou 5-členného združenia je vydávanie časo-

pisu **Novum Naswod**, jediného časopisu Nesvád. Dvojazyčný časopis vychádza v náklade 1800 výtlačkov, v rozpätí 8-12 strán. Dostáva sa do každej domácnosti mesta bezplatne s cieľom informovať obyvateľov o aktuálnych dianiach v meste. Prvé číslo vyšlo 23.12.2011.

Kreatívne ženy

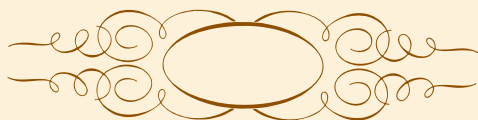
Je združenie miestnych žien, ktoré sa svojou prácou snažia urobiť svet bohatší. Nie je to nič nadpozemské, ani vlastnosť vyvolených. Je to schopnosť, ktorá sa dá rozvíjať. A to aj vtedy, ak si človek myslí, že je beznádejne anti-kreatívny. Členky majú krásny vzťah k ručným prácam a všetko nové je pre nich výzva. Naučili sa veľa nových techník a zopakovali si aj ručné práce starých mám. Venujú sa aj dobročinnosti, šijú hračky ktoré s láskou a priáním skorého uzdravenia posielajú do nemocníc. V roku 2020 šili rúška a hračky, ktoré posielali do detských domov, nemocníc (Bratislava, Nové Zámky, Komárno) a poskytovali obyvateľom mesta. Zároveň začali s prácou s deťmi, s cieľom rozvíjať ich kreatívny svet v ktorej chcú naďalej pokračovať. Pravidelné stretnutia

osvojenie si nových vedomostí, zručností a rôznych techník v oblasti tradičných a nových remesiel, ktoré prispievajú nielen k rozšíreniu poznatkov, ale aj rozvoju kreativity a celkovému obohateniu života.

Nagyigmánd

Hnacou silou kultúrneho života obce Nagyigmánd je miestny kultúrny dom a knižnica. V obci organizuje inštitúcia ročne cca 50-60 verejných podujatí spoločne so samosprávou alebo s rôznymi civilnými organizáciami. Obec sa môže pýšiť viacerými veľkými podujatiami: vo februári sezónu otvára Festival ľudových tancov „Mátyás-napi Tavaszwáró Néptáncfesztivál“, nasleduje začiatkom júna program Dní obce Nagyigmánd

„Nagyigmándi Napok“. Rockový festival koncom leta „Nyárzáró Rockfesztivál“ je tiež významné podujatie, ktoré organizuje kultúrny dom spoločne s miestnymi hudobnými skupinami.

Okrem vyššie uvedených sa v obci organizujú aj ďalšie podujatia. Jar a jeseň je obdobím plesov, na ktorých sa zúčastňujú mladší aj starší obyvatelia. Samospráva počas každej jesene aj osobitne pozdraví seniorov obce, a v posledných dvoch rokoch spolok „Magvető Asztaltársaság“ očakáva aj strednú generáciu na svoje podujatie. Funguje Klub dôchodcov, Krú-

žok šikovných rúk, 2 tanečné folklórne súbory a iné občianske združenia.

Občianska spoločnosť je prítomná v živote obce s niekoľkými registrovanými a samoorganizovanými organizáciami. Ich aktivita je rôzna, ale dá sa skonštatovať, že vždy existujú osoby, ktoré sa zúčastnia prác spojených s organizovaním podujatí a zlepšovania kultúrneho života obce.

Tanečné štúdio Harmónia

Tanečné štúdio Harmónia založila v obci Nagyigmánd v roku

1990, čiže pred 31 rokmi, tanečná pedagogička Somogyiné Zeke Tünde s cieľom, aby sa mohlo čím viac detí oboznámiť s čarovným svetom klasického baletu a moderného tanca. Svojou iniciatívou a vyše tridsaťročnou činnosťou vytvorila v obci Nagyigmánd novú tradíciu v kultúrnom živote, pestovaním tejto vetvy tanečného umenia na vysokej úrovni.

Tanečné štúdio, ktoré má v súčasnosti 70 členov, zabezpečuje harmonickú pohybovú kultúru pre deti od materských škôl až po stredoškôľakov. Na hodinách sa deti oboznamujú s vlastnosťami fyzického tela, a pomocou pohybových prvkov

rozvíjajú svoje schopnosti v oblasti ohybnosti, pružnosti a voľných klbov. Do rozvoja skupín sa v posledných rokoch pri umeleckej vedúcej zapojili aj jej bývalí žiaci, a to Takács Bernadett Diána a od tohto školského roku aj Kovács Rebeka a Somogyi Fanni.

Ich činnosti, ktoré formulujú osobnosť, vytvárajú spoločnosť a predstavujú hodnoty: galaprogram na konci školského roka pod názvom „Tavaszi zsongás“ (Jarný rozmach) pozostávajúci z 2 predstavení, ďalej tréningový pobyt, rozvíjanie talentov, organizovanie rodinných dní, návštev divadla a výletov.

Okrem toho pravidelne vystupujú na kultúrnych podujatiach obce, na významných dňoch župy a okresu.

Na koho sú hrdí:

- Na svojich žiakov, ktorí boli prijatí na stredné školy a vysoké školy a certifikované kurzy do miest ako Győr, Székesfehérvár, Budapest, Pécs.

- Na celoštátnom šampionáte **ETC CHEERLEADER CHAMPIONSHIP** v roku 2016 v kategórii junior jazz team získali titul **Majster Maďarska**, a následne reprezentovali Maďarsko na Majstrovstvách Európy vo Viedni.

- V roku 2015 udelili pre významnú činnosť v kultúrnom živote obce Nagygimánd **Tanečnému štúdiu Harmónia ocenenie Pre Nagygimánd**, a v roku 2019 Somogyiné Zeke Tünde

dostala zlatú pamätnú medailu obce Nagygimánd.

- Na tzv. Príma gála, ktorú organizovalo Celoštátne združenie podnikateľov a zamestnávateľov župy Komárom - Esztergom, získalo v roku 2019 Tanečné štúdio Harmónia župné **Príma ocenenie - Cenu divákov.**

SÚBOR ĽUDOVÉHO TANCA ZÚGÓ

Tanečný súbor vznikol v septembri roku 2000, v súvislosti s oberačkovými slávnosťami.

Z príležitostného tancovania sa zrodili pravidelné skúšky, z lásky k tancu a hudbe. Skupina sa začala učiť tradície maďarského ľudového tanca, spevu a ľudovej hudby, ako klub folklórneho tanca.

Klub folklórneho tanca asi po 3 ročnom fungovaní sa v roku

2003 rozhodol, že sa premenuje na Súbór ľudového tanca Zúgó, a v obci Nagyigmánd, ako aj v okolitých obciach predstaví maďarské, sedmohradské tance a tance z Hornej zeme, ktoré sa naučili.

Umelecký vedúci: Keltai Gábor, vedúci skupiny: Vincze Judit.

SÚBOR ĽUDOVÉHO TANCA ÁRGYÉLUS

Súbór ľudového tanca Árgyélus vznikol v roku 1998 v obci Nagyigmánd. Od roku 2008, pre vysoký počet členov, funguje ako **Súbór ľudového tanca Malý Árgyélus** a **Súbór ľudové-**

ho tanca Árgyélus, neskôr od septembra 2012 dostali šancu aj najmenší škôlkári, aby si oblúbili tanec v skupine „**Tipegő**“, a od roku 2015 pre najmenších začala fungovať aj skupina „**Muzsikácska**“. Takto v 4 vekovo oddelených skupinách pokračujú vo svojej práci pod vedením Dr. Malomsokiné Varga Nóra a Dr. Malomsoki István. Zakladatelia skupiny sú v súčasnosti už mladí dospelí, ale viacerí z nich sú ešte vždy aktívni tanečníci, ktorí predstavujú nasledovania hodný príklad pre mladšie generácie.

V roku 2006 skupina získala Pamätnú mincu za obec Nagyig-

mánd, pre vynikajúcu prácu. Súbor ľudového tanca Malý Árgyélus v roku 2012 na Regionálnom festivale detských súborov ľudového tanca v Székesfehérvári získal osobitnú cenu poroty. V roku 2013 na súťaži detských a mladých talentov Severného Zadunajska (Észak-dunántúli Gyermek és Ifjúsági Népművészeti Kiállítás) odborná porota ocenila výkon Súboru ľudového tanca Malý Árgyélus a Árgyélus striebornou kvalifikáciou.

Od jeho vzniku zastávajú významnú úlohu v činnosti súboru miestna samospráva a rodičia detí. Súbor vystupuje hlavne na

miestnych podujatiach, ale s radosťou splní aj pozvania družobného mesta Nesvady. Nakoľko umelecké výučby v Nagyigmánde a Nesvadoch prebiehajú rôznymi formami, a súbory udržiujú tradične dobré vzťahy, nie sú ojedinelé ani spoločné vystúpenia.

K vernému predstaveniu ľudových zvykov patria aj individuálne zdobené tradičné kroje, ktorých fond súbor priebežne rozširuje. Počas výletov, letných táborov môžu deti objavovať ďalšie vrstvy bohatej maďarskej tanečnej kultúry. Najdôležitejšou úlohou v činnosti folklórnej skupiny je možnosť obľúbiť

si pohybovú a tanečnú kultúru, prostredníctvom materiálu umeleckej hodnoty, primerane podľa veku dieťaťa. Prostredníctvom spoznávania ľudového tanca, ľudovej hudby a maďarských tradícií deti prežívajú životnú kultúru, sebaúctu a hrdosť našich predkov, ktorá ich sprevádza ďalej životnými etapami, ako životná nádielka.

Súbor ľudového tanca Árgyéus vznikol v roku 1998. Ich základným cieľom je, aby čím viac detí a dospelých ľudí sa oboznámilo so základmi maďarského ľudového tanca a ľudovej hudby.

Preto dnes tanečný súbor s 76 členmi - pracujúci vo viacerých vekových kategóriách - organizuje výučbu hry na citaru, ďalej zabezpečuje možnosti aj pre deti, ktoré sa zaujímajú o sláčikovú ľudovú hudbu a spev ľudových piesní.

Spevacky súbor Árgyéus a Malý Árgyéus vznikol v septembri roku 2017. Deti sa zaoberajú spevom v rámci hodín ľudového tanca. V ich príprave poskytuje pomoc Csenge Janovszki, ktorá sa učila od Éva Korpás, speváčky ľudových piesní, žijúcej na Slovensku. Spevacky súbor získal v roku 2019

na Festivale ľudového umenia „Forgórózsa“ zlaté ocenenie. Janovszki Csenge bola od materskej škôlky členkou a talentovanou tanečnicou Súboru ľudového tanca Árgyéus v obci Nagyigmánd. Od roku 2015 je žiačkou speváčky ľudových piesní ocenenou cenou Fonogram a viackrát cenou Harmónia Évi Korpás. Csenge sa z roku na rok veľa naučila, napredovala. Svoje vedomosti predstavila aj na renomovaných súťažiach, kde vždy skončila medzi prvými. Získala niekoľko ocenení. Z nich sú najvýznamnejším zlaté ocenenia, ktoré získala v sólo kategórii na spevackej súťaži ľudových piesní v Tatabánya (Forgórózsa) a tiež na Regionálnej spevackej súťaži ľudových piesní v Nových Zámkoch, s osobitnou pochvalou poroty. Na spevackej súťaži ľudových piesní Arany János v obci Mocsá obsadila 1. miesto. Pre ňu je napriek všetkému najdôležitejšie, že na CD, ktoré vydala Éva Korpás v máji 2018 s názvom „Libidaridom“, je súčasťou šesťčlenného dievčenského zboru. Svoj talent ukázala aj v talentovej súťaži „Fölszállott a páva“, kde spievala spolu so skupinou Horsa Banda. Diváci mohli vidieť Csenge Janovszki aj

v súťaži X Faktor.

Prispôsobením sa k nášmu rýchlo meniacemu sa svetu - okrem základného cieľa - vedúci súboru považujú za dôležité, aby osvojenie si maďarského tanca a hudby nebolo len jedno-ducho cieľom, ale aj nástrojom v rukách dospievajúcej generácie, ktorý bude predstavovať aj v ďalších etapách ich života sprievodcu, hodnotový rebríček a stabilitu.

Združenie uchovávanía tradícií Igmánd

Tanečný súbor sa stal súčasťou združenia v roku 2012. Vek ich ľudových tanečníkov je rôzny, chodia sem deti zo základných škôl aj stredoškôláci. Vedúcou skupiny je Pócze Lászlóné. Tance vyučujú: Pócze Gyöngyike a Szabó Tibor.

V uplynulom období budovali povest' Nagyigmándu mnohokrát a rôznymi spôsobmi. Ich speváci a hudobníci priniesli ocenenia prvého, druhého, zlatého stupňa aj osobitné ceny z rôznych celoštátnych aj medzinárodných súťaží.

V roku 2019 Tanečný súbor obstál aj na súťaži ľudových piesní v Tatabánya (Forgórozsa), zís-

kali striebornú kvalifikáciu, tak skupina ako aj sólový tanečník. Zároveň obsadili bronzový stupeň na celoštátnom podujatí, ich vekovo zmiešaná skupina dosiahla kvalifikačný limit v kategórii „Karéjos“, medzi dospeilými a seniormi. Ich tanečníci dosiahli aj na sólo súťaži ľudového tanca v obci Réde pekné umiestnenia, ich práca bola ocenená zlatom, s osobitnou pochvalou poroty.

Z folklórneho súboru 1 osoba tancuje aj v súbore Kenderke v meste Tata, 2 osoby sú členmi aj v súbore Zúgó v Nagyigmánde.

Sú veľmi pyšní na to, že ich študenti sa bez problémov vedia zapleniť aj do práce iných súborov. Svojím výnimočným výkonom a vynikajúcou kultúrnou a umeleckou činnosťou prispievajú aj k výsledkom Základnej umeleckej školy Kenderke v meste Tata, čo mesto Tata ocenilo aj osobitnou cenou. Ocenenie si prevzali spolu s tamojším súborom Pócze Mária a Kovács Eme-se Réka.

Hráči na citaru z Igmándu

Citarová skupina začala svoju prácu v apríli roku 2016, pod ve-

dením Dávida Ozsvalda a Anity Szerencsi, ktorí sú členmi aj Citarovej skupiny Viza v Nesvadoch a Szadiciach. Členmi skupiny sú väčšinou miestni obyvatelia, ktorí už aj pred oboznámením sa s citarou mali prepojenie s ľudovými tradíciami, či už ide o spev alebo tanec, preto s ešte väčšou radosťou a záujmom si brali do rúk tento hudobný nástroj.

V lete 2016 s podporou samosprávy objednali pre každého člena súboru nové citary od výrobcu citár Imre Téglásiho.

Pravidelne vystupujú na Festivale ľudového tanca Tavaszváró, ktorý sa organizuje v obci Nagyigmánd v deň Mateja.

KRÚŽOK ŠIKOVNÝCH RÚK PRI KULTÚRNOM DOME a knižnici Magos

V roku 2017 oslavoval 35. výročie svojho založenia. Jeho zakladajúci členovia začali túto vážnu prácu uchovávania tradícií v roku 1982, ktorá je aj v súčasnosti krásnym spestrením nášho kultúrneho života. Krúžok vedie od založenia Dr. Márkus Jánosné, ktorá riadi prácu neprestajným elánom. Členovia krúžku sa každoročne zúčastňu-

jú na odbornom výlete, kde sa oboznamujú so svetom výšiviek daného regiónu, a spracovaním tam získaných vedomostí v ďalšom roku vznikajú nádherné práce.

Členovia krúžku vyučujú vyšívanie aj v rámci mimoriadnej hodiny žiakom Základnej školy Pápay József v obci Nagyigmánd. A každoročne 1. mája sa môže oboznámiť s výsledkom ich prác na výstave aj verejnosť.

KLUB DÔCHODCOV ŐSZIKÉK

Keď človek ukončí aktívny pracovný proces, keď sa začne obdobie pokoja a oddychu, vynára sa v nás otázka, ako ďalej?

Väčšina z nich má rodinu, vnukov a vnučky, ktorým môžu pomáhať, o ktorých sa môžu starať, ale rezonuje v nich aj pocit, že nie je dobré sa odtrhnúť, že je potrebná spoločnosť, kde môžu byť spolu, kde sa môžu podeliť o svoje radosti, prípadne starosti, kde svoje dni strávia obsažným programom, získavajú nové vedomosti, kde si navzájom pomáhajú a kde vedú odovzdávať svoje poznatky a skúsenosti mladším generáciám.

Tieto myšlienky nasledova-

li Adorjáni Dezsőné a Pfandler Péterné, s cieľom, aby zriadili spoločenský priestor pre seniorov žijúcich v obci Nagyigmánd, kde sa môžu pravidelne stretávať, zúčastňovať sa na kvalitných programoch a kde sa môžu dobre cítiť.

Takto vznikol pod ich vedením v roku 1999 Klub dôchodcov, s 22 členmi.

Od roku 2000 je vedúcim klubu Márkus Jánosné, pokladníčkou je Vörös Józsefné, neskôr Pék Sándorné, od januára 2010 klub vedú Bódis Győzőné, Vörös Jolán, pokladníčkou je Pék Sándorné, neskôr Bojtorné Tóth Mária, Od júna 2010 riešila úlohy spojené s vedením klubu Bojtorné Tóth Mária ako pokladníčka, me-

dzičasom sa počet členov zvýšil na 70.

Od roku 2011 klub vedie Bojtorné Tóth Mária, pokladníčkou je Varga Lajosné. Od 2020 zastáva vedúcu úlohu Mogyorósi Jánosné. Súčasný počet členov je 42.

V uplynulom období si členovia vypočuli lekárske prednášky o častých zdravotných problémoch, rozprávania o zážitkoch, absolvovali návštevu divadla, výstavy, v letných mesiacoch liečebné kúpele, organizovali party s chlebom a masťou, varili v kotlíku pod holým nebom, prezentovali deťom z materskej školy staré zvyky, napr. páranie peria.

Udržiavajú priateľské vzťahy s členmi „Klubu dôchodcov

Őszirózsa“. Viackrát v roku organizujú spoločný program.

Od roku 2014 klub pokračuje vo svojej činnosti pod názvom „Klub dôchodcov Őszikék“. Pribežne sa zúčastňujú na obecných a iných podujatiach, v rámci svojich možností aktívne pomáhajú na podujatiach obce a občianskych organizácií. Vybudovali si dobré vzťahy so Základnou školou Pápay József a Materskou školou Kincseskert v Nagyigmánde.

V rámci Klubu si spoločne pripomínajú meniny a narodeniny. V deň matiek žiaci prvého stupňa blahoželajú starým rodičom na podujatí klubu dôchodcov.

Členovia klubu na mimoriadnej triednej hodine rozprávajú deťom o starom školskom režime, pod názvom „Ako sme sa učili my?“. Považujú za dôležité, aby tento kontakt pokračoval aj v ďalších rokoch, lebo je čím ďalej tým viac potrebný vzťah týchto dvoch generácií a je dôležité, aby sa deťom interpretovali udalosti dávnych čias, odovzdávali informácie a príbehy starých a prastarých rodičov. Cieľom členstva je aj to, aby seniorom aj mladým rovnako poskytovali lásku a úctu, aby s jednotlivými peknými podujatiami prinášali do všedných dní šťastie. Klub dôchodcov už dlhé roky spája

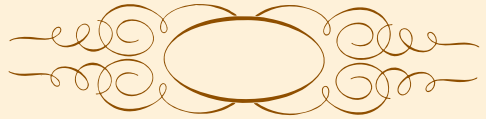
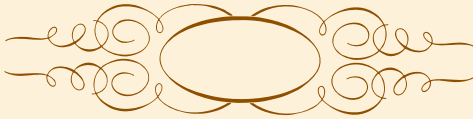

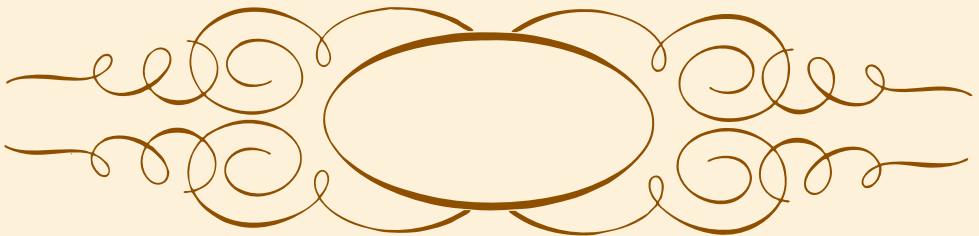
jednotlivcov staršej generácie, a zabezpečuje pre nich zmysuplné aktivity. Veľakrát poskytuje staršiemu človeku, ktorý ostal sám, nádej, a príslušnosť ku komunite dáva silu k ďalšiemu životu. Navzájom si pomáhajú, učia sa nové veci, predstavia sebe navzájom, aj obyvateľom svoj talent, buď na vlastných podujatiach alebo na podujatiach obce. Klub dôchodcov je

komunita, kde sa vždy postarajú o svojich členov, a podporujú sa navzájom, aj smerom von, nech sa na nich obráti ktokoľvek.

V roku 2018 za významnú činnosť vykonávanú v spoločenskom živote obce samospráva obce Nagyszőlősi, na návrh pani starostky Hajduné Farkas Erika, udelila Klubu dôchodcov Őszikék ocenenie obce Nagyszőlősi.

Všetky spoločenské organizácie pôsobiace na území na oboch stranách hraníc sa svojou činnosťou snažia k návratu k tradíciám, zvykom a remeslám, ktoré majú korene v Nesvadoch a Nagyszőlősi a sú súčasťou každodenného života.

Kultúra és kézművesség a határrégióban

A kultúra olyan finomító energia, amely kívül-belül formálja a társadalom identitását és jellemét. Olyan értékeket teremt, amelyekért érdemes élni. A társadalmi valóság kritikus tükre. A kultúra az egyén szabad alkotóképességén alapul, és a kulturális csoportok tevékenységével együtt a társadalom kultúrájának közös szövetébe épül. Megőrzi a múlt értékeit a jelenkor számára, a jelen kreatív reflexiójával pedig új értékeket teremt.

A kulturális tudatosság építése és növelése, valamint az oktatás támogatása a kulcs a kultúra és a kulturális örökség értékeinek helyi és regionális szintű megértéséhez; a kulturális értékek mindennapi életbe való integrációjának alapvető feltétele a polgári szerepvállalás a kultúra és a művészetek területén, különösen a helyi és regionális kultúra és a nemzeti kisebbségi kultúra területén, mivel földrajzi és etnikai szempontból szorosan meghatározott szegmensekről van szó, amelyek szilárdan és természetesen kapcsolódnak bizonyos közösségekhez.

A kultúra és a kulturális identitás fejlesztése az Európai Unió fejlesztésének egyik prioritása, mely a tagállamok közti együttműködést igyekszik támogatni. Ezen oknál fogva Naszvad város és Nagyigmánd település közti határon átnyúló együttműködés keretein belül szeretnénk bemutatni ebben a brosúrában a szervezeteiket, illetve a lakosság társadalmi és kulturális életét támogató személyeket.

Zoltán Molnár, polgármester

Naszvad

A kézműves tevékenységek gyakorlása mindig is jellemzőek voltak Naszvadra. A XX. század első felében sok családfőnek, naszvadi asszonynak a munkát, vagyis a megélhetést biztosították. Akkoriban a mai viszonyokhoz képes nagy szegénység volt, a mezőgazdaságon kívül gyakorlatilag nem volt más pénzforrás, ezért a emberek leleményességüket és a természet adta adottságokat kihasználva különböző, mai szemlélettel nézve népművészeti tevékenységekből ágazatokból próbáltak pénz keresni. A Nyitra folyó ártereiben vadon növény fűzfák adták a nyersanyagot a kosárfonáshoz, a mezőgazdaságban termelt kukorica volt a sűstyá forrása, a kender pedig a takácsok fő „alapanyaga”.

A **naszvadi takácsok** megbízható munkája messze vidéken ismert volt. A környező falvakból ide hordták a fonalat szövetni. A két háború között még sokan foglalkoztak vászonszövésel. A gyerekek általában zöldhasúnak csúfolták a takácsokat, mert a szövés közben használt mell-

dorong ütéseitől csupa véraláfutás, csupa kék-zöld folt volt a hasuk.

A szövés megkezdése előtt egy sor előkészítő műveletet kellett elvégezni. Ilyen volt például a láncszál felvetése. A legvékonyabb tizenkettes, hat pászmás vászon szövéséhez 720 szál 25-30 méter hosszú szálát kellett feligazítani a szövőszék-re anélkül, hogy eltévesztették volna a szálak sorrendjét, de még a legvastagabb zsákvászon szövésénél is 360 szála volt szükség. A szövőszék felállításához mindig két másik takács segítségére volt szükség. Így született a takácsmondás: Egy takács nem takács, két takács fél takács, három takács egy takács.

A naszvadi **takácsok** közül még had említsük meg az utolsó naszvadi takácsként is emlegetett Csuport Józsefet, akinek a szövőszéke megtekinthető a naszvadi falumúzeumban.

A **sűstyakötés** az akkori naszvadi magyar közösség egyik vezető alakjának, Lebó Sándornak köszönhetően a második világháború idején vert gyökeret Naszvadon. Naszvadi lányok, asszonyok nagyon hamar elsjátították a szatyorkötés forté-

lyait. Egy nagyon jelentős pénzforrása lett ez a falunak ebben a hektikus időszakban, de még sokáig az ezt követő évtizedekben is.

A földek államosítása, illetve a mezőgazdasági szövetkezetek létrehozása a hazai termelés háttérbe szorulásához vezetett. A kézi begyűjtést felváltó gépiesítés megjelenése okozta a minőséges sústya hiányát, s ezáltal a tevékenységből származó bevétel kiesését. Ma már csak néhány lelkes rajongó foglalkozik ezzel a tevékenységgel, akik közül Keszi Mária és Gyűrűsi Valéria a népművészet mesterei díjjal büszkélkedhetnek.

Naszvaden a **kosárfonás** a szegényebb réteg egyik megélhetési forrása volt. A nyersanyaghoz könnyen hozzá lehetett jutni, mert a falu mellett folyó Nyitra ártere tűzfákkal volt teleültetve. Itt lehetett vesszőt szedni, ebből fonták a kosarakat.

A kosárfonó mesterség apáról fiúra szállt, sőt a harmincas években az iskolában is oktatták a gyerekeket. Sokan ott kaptak kedvet a kosarak készítésére. Egy időben a kosárfonók a faluhoz közeli településen dolgoztak, a Kosártelep így kapta a nevét.

A hatvanas években 35 dolgozóval, Takács Ferenc vezetésével megalakult a kosárfonó üzem. De a gazdasági átalakulás, akárcsak a szövést, ezt is visszaszorította. Később a kosárfonásról áttértek a demizsonok bekötésére. Sajnos a rendszerváltás után az üzem szinte egyik napról a másikra megszűnt, és a 35 munkás az utcára került. A kosárfonás hagyománya pedig szép lassan feledésbe merül. A vesszőfélék megmunkálásának mesterségét 2004 óta sikeresen fejleszti a naszvadi születésű Lalák Gyula, aki különféle fonott termékeket készít. Eleinte kizárólag saját fantáziáját használva alkotott, jelenleg azonban pozsonyi, lévai, illetve töketerebesi tervezőkkel is együtt dolgozik. A 21. század megnyitotta a szórólapok használatának lehetőségét kosarak, illetve más praktikus tárgyak elkészítéséhez, melyeket a Kreatív nők polgári szervezet használ fel tevékenységéhez.

Helyi Művelődési Központ

A Helyi Művelődési központ Naszvad város kulturális és társadalmi létesítménye. Ez egy dotációs szervezet, melynek

fenntartója a városi képviselő-testület. Fő feladata a kedvező feltételek megteremtése és a polgárok kulturális szükségleteinek és tevékenységeinek kiértékelése. Szakmai, illetve nem szakmai fellépéseket, helyi ünnepeket és rendezvényeket szervez a fontos kulturális és történelmi évfordulók alkalmából, közelebb hozza a jelentős kulturális szereplőket, kiállításokat, koncerteket – oktató, komoly és populáris zene –, illetve a színházi előadásokat. Hozzájárul a város lakosságának kulturális és műveltségi színvonalának növeléséhez, amely a minőségesebb életszínvonalban, az emberi kapcsolatokban, kommunikációban, a lakosság kreativitásában, valamint a társadalom különböző rétegeiben mutatkozik meg. A művelődési központ épületében található egy internet hozzáféréssel rendelkező könyvtár, amely a nyilvánosság számára is elérhető. A könyvtár látogatója több, mint 15 000 különböző műfajú könyv közül válogathat. Az olvasó számára rendelkezésre állnak különböző nyelveken íródott szakirodalmi és szépirodalmi alkotások, gyermekeknek és felnőtteknek szóló művek egy-

aránt. 2005-től a Néphagyományok Házát is működteti, amely lehetőséget kínál a múltba tekintésre, ugyanis hagyományos lakások, mesterségek és munkaeszközök kiállításának ad otthont. A Néphagyományok Házának meglátogatása az idősek számára nosztalgikus élmény, amely során felidézhetik mi minden volt régen az otthonaikban. A fiatalabbak számára ősünk életének, illetve a különböző hagyományoknak megismerését jelenti.

A Csemadok helyi szervezete

A Csemadok immár több mint 70 esztendeje szerves, elengedhetetlen része a magyar kultúrának Naszvadon. A központi Csemadok a második világháború után 1949. március 5-én alakult meg Pozsonyban. Az akkor még Csehszlovákiai magyarok kulturális szövetségének helyi szervezetei közül a naszvadi az első között, országos viszonylatban tizedikként alakult meg, 1949. május 15-én, megelőzve sok Felvidéki nagyvárost. Elégedettségre okot adó tényként könyvelhetjük el azt is, hogy a naszvadi alapszervezet azóta is állandó, folyamatos

tevékenységének jóvoltából, mindig ott volt és ma is ott van e nemes küldetésű ténykedés élvonalában. Több mint 1000 taggal rendelkezik, így városunk legnagyobb szervezete.

A naszvadi alapszervezet első elnöke Polgár József volt. Az első évek kulturális tevékenysége főleg a színjátszócsoporthoz korlátozódott. A színjátszócsoporthoz a megalakulását követő 2 évtizedben 17 színművet vitt színpadra. A szervezet 1969-ben szervezte meg először azt a meghívós bálját, amely Vincebálként vonult be a köztudatba. Azóta is az egyik legrégebbi, évenkénti rendezvénye a szervezetnek.

1965-ben alakult meg Méry Kálmán vezetésével a citerazenekar, mely 2001-ben felvette a Viza nevet. Az elmúlt években többször is csatlakoztak fiatal citerások a csoporthoz. A Viza a hagyományos, egyszólamú citerázás mellett a modern, hangszerelt citerajáték kedvelője, művelője. Résztvevője a Bíborpiros Szép Rózsa országos népzenei vetélkedőnek, az évente megrendezett Országos Citeratalálkozóknak, fellépnek falunapokon, baráti találkozók, a határon innen és túl.

2008-ban a Búzavirág éneklőcsoporthoz mellett megalakult Sústya citarezenekar, mely főleg az éneklőcsoporthoz hivatott kísérni citerazenével, de azóta mint önálló zenekar is többször színpadra lépett. Gyakran kapnak meghívásokat a környéki településekről és Magyarországról, amiknek mindig nagy örömmel tesznek eleget. Csatlakoztak a „100 tagú citerazenekar” nevű kezdeményezéshez, akikkel már több alkalommal sikeresen szerepeltek.

A szervezet énekkarát a citerazenekarhoz hasonlóan Méry Kálmán alapította 1970-ben. A több évtizedes működésük alatt Szlovákia, Csehország és Magyarország számos helyén megfordultak, dalolásukkal, jókedvükkel mindenhol barátokra leltek. Rendszeresen részt vesznek versenyeken, megmérettetésekben, szívesen tesznek eleget különböző meghívásoknak. 2007-ben, 2009-ben és 2013-ban elnyerték az országos döntő legmagasabb díját, a Bíborpiros Szép Rózsa Díjat, és továbbjutottak a Budapesten megrendezett Kárpát-medencei döntőbe. A 2008-ban megrendezett Kárpát-medencei döntőn az elérhető legmagasabb fokozatot,

a Vass Lajos Nagydíjat vehették át. Ugyanezt az eredményt 2014-ben és 2018-ban is megismélték. Céljuk a magyar kultúra ápolása, továbbörökítése, a fiatalok bevonása a közösségi életbe. A férfi, női és vegyes éneklőcsoportokként külön-külön is működő társulat. A repertoárjuk jelenleg főként a Felföld nyugati részének folklórkincséből építkezik. Hagyományörző csoportként igyekeznek falujuk, szülőföldjük népdalait is állandóan műsoron tartani. Az éneklőcsoport vezetője Bedecs Ilona.

A néptáncnak is fontos szerepe volt a szervezet tevékenységének több időszakában: 1949-ben alakult egy rövidéletű tánc csoport, majd a hatvanas évek második-hetvenes évek első felében, és a nyolcvanas és kilencvenes évek fordulójának időszakában is működött tánc csoport Naszvadon. Közel 20 év után, 2008-ban a nagyigmándi Malomsoki házaspár vezetésével újraindult a néptánc tanítás az újjonnan kialakított táncteremben. Az akkor még csak gyermekeket tömörítő tánc együttes 2009-ben felvette a Pettyem nevet, mely Naszvad város egyik utcájának régi nevét jelzi. 2017-ben a főleg táncoló gyer-

mekek szüleiből alakult felnőtt Pettyemmel, immár három csoportban folyik a tánc tanítás, közel 60 tánc szerető naszvadival. A helyi és környékbeli fellépéseken túl számos magyarországi településen léptek fel, de Bécsben, Lengyelországban, Erdélyben és Vajdaságban is sikeres fellépéseket tudhatnak magukénak. Repertoárjukat csallóközi, rábaközi, szatmári, dél-alföldi és magyarbódi táncok alkotják.

Az utóbbi évek gyümölcseként említhető Szabó Julcsi népdalénekes. Julcsi a Pettyem néptánc csoport tagjaként került a népművészet vonzásába. 2012-től énekel aktívan. Rendszeresen részt vesz különböző rendezvényeken, falunapokon, fesztiválokon, versenyeken. Legnagyobb sikerének 2016-ban, a Fölszállott a páva budapesti elődöntőjében való részvétel mondható. 2017-ben a Bíborpiros Szép Rózsa népművészeti vetélkedőn arany sávos minősítést kapott, majd 2018-ban részt vett a Vass Lajos Nagydíj Budapesti döntőjében, ahol a verseny **NAGYDÍJ** fokozatát ítélték neki oda.

A Mécsvirág Irodalmi Kör 2015. januárjában alakult a Csemadok naszvadi alapszer-

vezete mellett. Kezdetben a tagok a Csemadok klubhelyiségében kedvenc verseiket szavalták el egymásnak. 2015 őszére már két önálló irodalmi estjük került megrendezésre a Helyi Művelődési Központban: az első Mécs László katolikus papköltő életútját és verseit mutatta be, a második műsorral a Naszvadi Alapiskola egykori tanítónőjének, Bauer Katalinnak állítottak emléket Arany János és Petőfi Sándor verseiből összeállított csokorral. A „Kire ütött ez a gyermek” című műsorban három generáció lépett együtt színpadra: nagymama, gyermek és unoka. Hat naszvadi magyar család mutatkozott be klasszikus és kortárs költők verseivel. 2017-ben a Mécsvirág Irodalmi Kör először csatlakozott a világ magyarságát összekötő Wass Albert felolvasó maratonhoz. A szépirodalmi est több mint négyórásra sikeredett, közel ötven szereplővel. 2017 őszén svájci vendégszereplésen vettek részt, ahol 2 helyszínen, Zürichben és Genfben mutatták be Mécs László estjüket.

A szervezet több országos szintű rendezvény megszervezésében is részt vett: 1974-ben Németh Gyula jóvoltából közsé-

günk a Csehszlovákiai Magyar Irodalmi Napoknak lehetett házigazdája. 2010-ben a XII. Országos citeratalálkozót, 2018-ban pedig a Harmónia díj díjkiosztó gáláját rendezték meg a Helyi Művelődési Központban. 2008-ban indult nemzetközi útjára a Németh Gyula-Dobosi Róbert páros által megálmodott és 10 éven át levezenyelt Tűzvirág Nemzetközi Zománcművészeti Seregszemle, melynek köszönhetően több száz népművészeti alkotást tartalmaz a Csemadok-gyűjtemény.

A szervezetben folyó alkotómunkáról két felvétel is készült az utókor számára: 2008-ban egy CD jelent meg, melyen a Búzavirág éneklőcsoport és a Viza citerazenekar hallható, tavaly pedig a Pettyem megalakulásának 10. évfordulójára sikerült kiadni egy DVD-t, melyen az összes csoport fellépése mellett a vezetőségi munka bemutatása is helyet kapott. A hanghordozók mellett 2 könyvben is olvashatnak a szervezetről.

A szervezet számára mindig is fontos volt a szoros, baráti, olykor testvéri kapcsolat kialakítása, ápolása olyan magyarországi településekkel, ahová naszvadiakat telepítettek ki, és

ahol volt naszvadiak leszármazottai élnek.

Matica slovenská

A Naszvadi Matica slovenská helyi szervezetéről 1934-re datálható az első bejegyzés, amelyben a helyi közjegyző kéri a központi szervezetet, hogy engedélyezzék a Matica slovenská kulturális egyesület helyi szervezetének megalapítását. A szervezet legnagyobb fellendülése a múlt század hetvenes éveiben volt, amikor a szerve-

zet kb. 400 tagra duzzadt, de mivel a normalizáció ideje is volt ez az időszak, ezért a helyi szervezet működése háttérbe szorult, mint ahogy a Matica slovenská központi szervezete is. Naszvadon 1990-ben kezdte újra a tevékenységét, ekkor kapott a szervezet klubhelyiséget. Működésük elsősorban történetekkel és írókkal való előadások szervezésében nyilvánul meg. Nagyon sikeres az együttműködése Ján Jankovič-al, aki nem egy kiadványa által tette ismertté Naszvad Községet.

Erre az időszakra tehető a minden évben megszervezésre kerülő Matica-bálok kezdete. Napjainkban a szervezet 150 tagot számlál. 2012-ben a Matica slovenská helyi szervezetének tevékenysége bővült a Matica Dalkör megalakulásával, amely Mgr. Nebojša Popič vezetésével képviselte városunkat Kiskőrösön, a szerbiai Biele Blatoban, valamint Kálnicán. A színház-csoport a Hófehérke című darab előadásával készült és jelen pillanatban irodalom- és dráma műsorsorozatot készít a szlovák nemzet meghatározó személyiségeiről. 2017-ben alakult meg a Helička hagyományörző gyermekcsoport. Stanislav Palica vezetésével Nagysurány és Kisvárad környéki táncos gyermekjátékok című műsort több szlovákiai fesztiválon is bemutatta. A helyi szervezet rendszeresen szervezi a következő programokat: Matica-bál, Cirill és Metód emléktábla megkoszorúzása, Daráz Tibor asztalitenisz emléktorna, más szervezetekkel és a várossal együttműködve szervezi az Adventi vásárnapokat gyertyagyújtással egybekötve, találkozó a Naszvadi Napok alatt a szervezet tagjai és szimpatizánsai részére. A Naszvadi

Matica slovenská helyi szervezete 2018-ban baráti együttműködési kapcsolatot alakított ki a Kálnicai Matica slovenská szervezetével.

Nyugdíjas Klub

1987. február 14-én kezdte meg tevékenységét a Nyugdíjas Klub, méghozzá azokban a klubhelyiségekben, amelyek régen dohányzárást szolgáltattak. A klub első vezetője Dobosi József volt, aki 1998-ig töltötte be ezt a tisztséget. 1998-ban a klub elnöknője Gyűrösi Gizella lett, aki nagyon jó szervezőnek bizonyult, és jelentős mértékben hozzájárult a klub változatosabb tevékenységéhez a kulturális és társadalmi tevékenységek / beszédek, színházak, utazások/ területén egyaránt.

Sokéves aktív tevékenysége után 2013-ban egészségügyi okok miatt lemondott, tisztségére Dudák Ferencet választották meg. 1988-ban énekkart alapítottak, amely 2015-től az Őszirozsa nevet viseli. A kórus rendszeresen fellép itthon és külföldön egyaránt. 2019-ben a Nyugdíjas Klub új helyiségekbe költözött. A klub egy élénk, egészséges szervezet, tele kü-

lönféle programokkal. A klub tevékenysége gazdag és sokrétű, igyekszik javítani a klubhelyiségeit és kiterjeszteni azokat a programokat, melyek tagjait leginkább érdeklik.

Munkájukban nagy támogatást jelent a város vezetése, amellyel nagyon aktívan együtt dolgoznak, és akik segítenek nekik megoldani a szakmai és anyagi problémákat. Különböző közös ünnepléseket szerveznek (május 1., szüret, zenés teadélutánok), valamint egészségügyi beszédeket, gulyáspartykat, nyugdíjas bálakat, karácsonyi ünnepségeket karácsonyfával és káposztalevessel.

YMCA Naszvad

Az YMCA Naszvad helyi szövetség 1996-tól elsősorban a gyermekekkel és fiatalokkal való együttműködésre összpontosít. Arra törekszik, hogy pozitívan befolyásolja a gyermekek erkölcsi fejlődését olyan nézetek és értékek tekintetében, mint a tisztelet és a tapintatosság az emberrel és a természettel szemben, s egyúttal erre ösztönzi őket a mindennapi életben is. Egyik célja, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését

a szünidőben, így megóvva őket a negatív hatásoktól. Ezen szervezet járuléka városunk fiataljainak önkéntes tevékenységekre és vezetői készségekre való nevelése is, azáltal, hogy lehetővé teszi a fiatalok és a felnőttek számára, hogy a gyermekeknek szóló programok önkéntes vezetői legyenek. A szervezet sikeresen részt vesz különböző projektekben (pl. Erasmus+, Védett műhely és munkahely... stb.)

A tanév során rendszeres programokat szervez, melyek közül mindenki megtalálhatja a kedvére valót, a legkisebbektől kezdve egészen a felnőttekig. Nyáron, illetve az iskolai szünetek ideje alatt különböző táborokat rendez szlovákiai és külföldi önkéntesekkel.

2019-től közösségi központot is működtet, melynek keretén belül olyan oktatási elemeket kínál, amelyek jellege a formális tanfolyamoktól a különböző szakkörökig és szabadidős tevékenységekig terjed.

Az YMCA már több éve szervez karácsony előtti programokat gyermekek számára. Vagyuk, hogy megörvendeztessék és felbuzdítsák őket, de főleg, hogy rámutassanak a karácsony valódi jelentőségére – arra, hogy

karácsonykor születtet a Megváltó.

Naszvadiak Polgári Egyesülete

Az 5-tagú szervezet fő tevékenysége a Novum Naswod havi folyóirat kiadása, amely Naszvad egyetlen folyóirata. A kétnyelvű havi folyóiratot 1800 példányban nyomtatják, és általában 8-12 oldalas. A város minden háztartásába ingyenesen érkezik azzal a céllal, hogy informálja a lakosságot a város aktuális eseményeiről. Az első szám 2011.12.23-án jelent meg.

Kreatív nők

A Kreatív nők olyan helyi nők egyesülete, akik munkájukkal igyekeznek gazdagítani a világot. Semmi földöntúli, vagy kiválasztott tulajdonság, ez csupán egy fejleszthető készség. Még akkor is, ha az ember úgy gondolja, hogy reménytelenül hiányzik belőle a kreativitás. A tagok szép kapcsolatot ápolnak a kézművességgel, és minden újdonság kihívást jelent számukra. Rengeteg új technikát sajátítottak el, s mellette megismételték nagyanyáink kézimunkáit. Tevé-

kenységüket jótékony célokra is fordítják, ugyanis játékokat is varrnak, melyeket szeretettel és jókívánságaikkal együtt küldenek a kórházakba. 2020-ban maszkokat és játékokat varrtak, amelyeket gyermekotthonokba, kórházakba (Pozsony, Újvár, Komárom) küldtek, illetve a város lakóinak is biztosítottak. Mindemellett gyermekekkel is együtt dolgoznak azzal a céllal, hogy fejleszteni tudják kreativitásukat. Rendszeres találkozókat szerveznek az új ismeretek, készségek és különféle technikák elsajátítása érdekében a hagyományos és a modern kézművesség területén, amelyek nem

csak az ismeretek bővítéséhez, hanem a kreativitás fejlesztéséhez és az élet gazdagításához is hozzájárulnak.

Nagyigmánd

A nagyigmándi kulturális élet mozgatója a helyi művelődési ház és könyvtár. A településen évente kb. 50-60 közérdekű rendezvényt szervez az intézmény az önkormányzattal, vagy egy-egy civil szervezettel közösen. A település több nagyrendezvénnel büszkélkedhet: februárban a Mátyás-napi Tavaszváró Néptáncfesztivál nyitja ezt a sort, következő a Nagyigmándi Napok programja június elején, amely falunapi rendezvény. A Nyárázáró Rockfesztivál szintén kiemelt rendezvény, amelyet a művelődési ház a helyi zenekarokkal közösen szervez.

Mindezek mellett a település eseti rendezvényekben sem szenved hiányt. A tavasz és az ősz a bálók ideje is, amely a fiataloktól az idősekig mindenkit megmozgat. Az önkormányzat minden ősszel külön is köszönti

a település időseit, és az utóbbi két évben több, a középkorostálynak szóló eseményre is várja a Magvető Asztaltársaság az érdeklődőket. Működik Nyugdíjas Klub, Kézimunka Szakkör két néptáncegyüttes és más civil szerveződés.

A civil társadalom több bejegyzett és több önszerveződő szervezettel jelen van a település életében. Aktivitásuk változó, de az megállapítható, hogy mindig vannak olyan civilek, akik kiveszik részüket a rendezvény-szervezés, település kulturális életének javításához kapcsolódó munkából.

Harmónia Táncstúdió

A Harmónia Táncstúdiót Nagyigmándon 1990 – ben, 31 éve Somogyiné Zeke Tünde táncpedagógus alapította, azzal a céllal, hogy minél több gyermek megismerhesse a klaszszikus balett és moderntánc alapjainak csodálatos világát. Kezdeményezésével és közel 3 évtizedes tevékenységével egy új hagyományt teremtett Nagyigmánd kulturális életében, a táncművészet ezen ágának magas színvonalú működésével.

A jelenleg 70 tagot számoló Táncstúdió óvodástól középiskolás korosztályig biztosítja a képlékeny test alakítására a harmonikus mozgástanulást. A foglalkozásokon a gyerekek a fizikai test tulajdonságaival ismerkednek, és mozgásos elemekkel fejlesztik a képességeiket a hajlékonyság, tágság, izületi lazaság területén. A csoportok fejlesztésébe az elmúlt években a művészeti vezető mellett, volt növendékei Takács Bernadett Diána, az idei tanév-től Kovács Rebeka és Somogyi Fanni is bekapcsolódtak.

Személyiségformáló, közösségépítő és értékközvetítő tevé-

kenységeik: a 2 előadásból álló Tavaszi zsongás tanévváró gálaműsor, edzőtábor, tehetség-gondozás, családi napok, színházlátogatás és kirándulások szervezése. E mellett rendszeres fellépői a település kulturális eseményeinek, megyei-járásis jeles napoknak, rendezvényeknek.

Büszkeségeik:

- A Győrbe, Székesfehérvárra, Budapestre, Pécsre, **közép-, OKJ-s-, és felsőoktatásba felvételt nyert növendékeik.**
- Valamint, 2016-ban az ETC CHEERLEADER CHAMPIONSHIP országos bajnokságon junior jazz team kategóriában Magyar

bajnoki cím elnyerése, és Magyarország képviselte a Bécsi Európa bajnokságon.

- E mellett 2015-ben, Nagyigmánd település kulturális életében vállalt kimagasló tevékenységének elismerésére, a **Harmónia Táncstúdió Nagyigmándért díjban**, 2019.-ben Somogyiné Zeke Tünde **Nagyigmándért emlékérem arany fokozatú kitüntetésében** részesült.

- A Komárom - Esztergom Megyei Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége által megrendezett 2019. évi Príma gálán a Harmónia Táncstúdió megyei **Príma –Közönségdíjat** nyert el.

Zúgó Néptáncgyűttes

A táncgyűttes egy szüreti mulatság kapcsán alakult először alkalmi jelleggel 2000 szeptemberében.

Az alkalmi táncolásból, a tánc és zene szeretete kapcsán csakhamar rendszeres próbák lettek. A csoport először néptáncklubként kezdte elsajátítani a magyar néptánc, ének és népzene hagyományait.

A néptáncklub kb. 3 éves működés után 2003-ban úgy határozott, hogy felveszi a Zúgó

Néptáncgyűttes nevet és Nagyigmándon, illetve a környező településeken megismerteti az elsajátított magyarországi, erdélyi és felvidéki táncokat. Művészeti vezető: Keltai Gábor, csoportvezető: Vincze Judit.

Árgyélus Néptáncgyűttes

Az **Árgyélus Néptáncgyűttes** 1998-ban alakult Nagyigmándon. 2008-tól a magas létszám miatt **Kis Árgyélus- és Árgyélus Néptáncgyűttesként** működik, majd **2012. szeptemberétől** a legkisebb óvodásoknak is lehetőséget adva a tánc megszerettetésére „Tipegő” csoport indult, majd 2015-től a legkisebbeknek „Muzsikácska” csoport is. Így 4, korosztályonként elkülönült csoportban folytatja munkáját Dr. Malomsokiné Varga Nóra és Dr. Malomsoki István vezetésével. Az együttest alapítók mára már fiatal felnőttek, de többen még mindig aktív táncosok, hagyományörzők, akik követendő példát mutatnak az ifjú generációknak.

Az együttes 2006-ban Nagyigmándért Emlékérmet kapott kimagasló munkájáért. A Kis Árgyélus Néptáncgyűttes 2012-ben a székesfehérvári régi-

ős gyermek néptáncfesztiválon a zsűri különdíját kapta. 2013-ban az Észak-dunántúli Gyermek és Ifjúsági Népművészeti KI Mit Tud? versenyén A Kis Árgyélus és Árgyélus Néptáncgyüttes teljesítményét a szakmai zsűri ezüst minősítéssel jutalmazta.

A megalakulás óta a csoport munkájában kiemelkedő támogató szerepe van a községi önkormányzatnak és a gyermekek szüleinek. Főként helyi rendezvényen lépnek színpadra, de testvértelepülésünk Naszvad meghívásainak is szívesen tesznek eleget. A két településen többféle formában folyik a művészeti oktatás és a csoportok hagyományosan jó kapcsolatot ápolnak egymással, így nem ritkák a közös fellépések sem.

A népszokások hiteles bemutatásához hozzá tartoznak az egyedi díszítésű, hagyományos népviseletek, amelyek tárát a csoport folyamatosan gyarapítja. Kirándulások, nyári táborozások alkalmával a gyerekek a gazdag magyar tánc kultúra újabb rétegét fedezhetik fel. A néptáncgyüttes munkájában legfontosabb feladat a mozgáskultúra, a tánc kultúra megszerettetése, a gyermekek életkorának megfelelő művészi értékű

anyag felhasználásával. A néptánc, népzene és a magyar hagyományok megismertetésével, a régi idők embereinek életkultúráját, önbecsülését és tartását élék meg a gyerekek, amely végigkíséri őket életük további szakaszán, örök útravalóul.

Az Árgyélus Néptáncgyüttes 1998-ban alakult. Alapvető célkitűzésük, hogy minél több gyermekkel és felnőttel ismertessék meg a magyar néptánc alapjait és hazánk népzenejét.

Így a ma 76 tagot számláló, – több korosztályban működő – tánc csoport saját citera oktatást szervez, továbbá lehetőséget biztosít a vonós népzene, valamint a népi ének tanulása iránt érdeklődő gyermekek számára is.

Árgyélus és Kis Árgyélus Éneklő Csoport 2017 szeptemberében alakult. A gyerekek a néptáncórák keretén belül foglalkoznak az énekléssel. Felkészítésüket Korpás Éva felvidéki népdalénekes tanítványa Janovszki Csenge segíti. Az éneklő csoport a 2019-es Forgórózsa Népművészeti Fesztiválon népdal kategóriában kiemelt arany minősítést ért el. Janovszki Csenge óvodás korától a Nagyigmándi Árgyélus Nép-

táncegyüttes tagja, tehetséges táncosa. 2015 óta a Fonogram és többszörös Harmónia díjas felvidéki népdalénekes Korpás Éva tanítványa. Csenge évről-évre nagyon sokat tanult, fejlődött. Szakemberek által is elismert versenyeken mutatta meg tudását, ahol mindig az elsők között szerepelt. Több elismerésben részesült. Legkiemelkedőbb a Tatabányai Forgórózsa Fesztivál és Ki Mit Tud? népdaléneklő versenyén szóló kategóriában kiemelt arany minősítést kapott, majd az Érsekújvári Regionális Népdaléneklő versenyen szintén aranysávos minősítést ért el a zsűri külön dicséretével. A Mocsai Arany János népdaléneklési versenyen is I. helyezést ért el. Számára mégis a legfontosabb, hogy Korpás Éva 2018 májusában megjelent Libidarium című CD-jén egy hattagú leánykórus tagja. Megmutatta tehetségét a Fölszállott a páva elnevezésű tehetségkutató versenyen is ahol a Horsa Bandával énekelt. Az idei évben pedig az X Faktorban láthatják majd a képernyőn Janovszki Csengét.

Igazodva gyorsan változó világunkhoz, - az alapvető célon túl - az együttes vezetői fontosnak tartják, hogy a magyar tánc

és zene tanulása ne csak egyszerűen cél legyen, hanem eszköz a felnövekvő generációk számára, amely életük későbbi szakaszában is útmutató, értékrend és stabilitást teremtő erővel bír.

Igmándi Hagyományőrző Egyesület

A tánccsoport 2012-ben került az Egyesületük kötelékébe. Néptáncosaik életkora vegyes összetételű, az általános iskolás korosztálytól kezdve középiskolásokig járnak ide a gyermekek. Az együttes vezetője Pöcze Lászlóné. Oktatóik: Pöcze Gyöngyike és Szabó Tibor.

Az eltelt időszakban sokszor és sokféle módon öregbítették gyermekeik Nagyigmánd hírnevét. Énekeseik és zenészeik országos versenyekről és nemzetközi fesztiválokról hoztak első, második, arany fokozatú és különdíjas helyezéseket.

A 2019-es esztendőben a Tánccsoport a tatabányai Forgórózsa Ki-mit-tud rangos mezőnyében is jól szerepelt, onnét sikerült ezüst minősítést is hozni mind csoporttal, mind szólótáncosaikkal. Ugyanitt nagyon értékes bronz minősítéssel tértek haza az országos rendezvény-

ről, a vegyes korosztályú csoportjuk, a Karéjos nevű mezőnyben felnőttek és nagy tudású szeniorok között is sikerrel érte el a minősítési határt. A Rédei Szóló Néptáncversenyen is szép eredményeket értek el táncosaik, a munkákat arany minősítés koronázta a zsűri külön dicséretével.

A néptáncscsoportból 1 fő a tatai Kenderkében is táncol, 2 fő aktív tagja a nagyigmándi Zúgó néptáncegyüttesnek is.

Nagyon-nagyon büszkék arra, hogy tanítványaik gond nélkül tudnak beilleszkedni más csoportok munkájába is. Kiemelkedő teljesítményükkel kiváló kulturális és művészeti tevékenységükkel részesei a tatai Kenderke Református Alapfokú Művészeti Iskola eredményeinek, melyet Tata város külön díjjal ismert el. A díjat az ottani csoportjukkal egyetemben Pöcze Mária és Kovács Emese Réka vehette át

Igmándi Citeraások

A citeraegyüttes 2016 áprilisában kezdte meg munkáját, Ozsvald Dávid és Szerencsi Anita vezetésével, akik tagjai a felvidéki naszvadi Viza, és a Százdi

Citeraegyüttesnek is. Az együttes tagjai javarészt helybéliek, akiknek már a citera megismerése előtt is volt kapcsolatuk a népi hagyományokkal, legyen az népi ének, vagy néptánc, így még nagyobb érdeklődéssel és örömmel fogták kezükbe a hangszeret.

2016 nyarán az önkormányzat támogatásával új citerákat rendeltek az együttes minden tagja számára Téglási Imre citerakészítőnél, így ezekkel a hangszerekkel tanulnak a tagok.

A Nagyigmándon megrendezésre kerülő Mátyás-napi Tavaszváró Néptáncfesztivál állandó fellépői.

A Macos Művelődési Ház és Könyvtár Kézimunka Szakköre

2017-ben ünnepelte fennállásának 35. évfordulóját. Az alapító tagok 1982-ben kezdték el azt a komoly hagyományőrző munkát, amely napjainkig kulturális életünk egy szép színfoltja. A szakkör vezetője a kezdetek óta Dr. Márkus Jánosné, aki fáradhatatlan lelkesedéssel irányítja a munkát.

A szakkör tagjai minden évben szakmai kiránduláson

vesznek részt, ahol egy-egy tájegység hímezésvilágával ismerkednek és az ott szerzett tudást a következő évben feldolgozva csodálatos alkotások születnek.

A szakkör tagjai a Nagyigmándi Pápay József Általános Iskola diákjainak is tart rendkívüli óra keretein belül hímezésoktatást. Minden évben május 1-jén pedig a nagyközönség csodálhatja meg kiállításuk anyagát.

ŐSZIKÉK NYUGDÍJAS KLUB

Amikor az ember kilép az aktív, tevékeny dolgozói körből, amikor a lecsendesülés, a pihenés időszaka kezdődik, felmerül

bennünk a kérdés, hogy hogyan tovább?

Legtöbbünknek még ott a család, az unokák, akiket segíteni lehet, akikről gondoskodni kell, de ott van bennünk az az érzés is, hogy nem jó elszakadni, hogy kell egy közösség, ahol együtt lehetnek, ahol megoszthatják örömeiket, esetleg bánatukat, ahol tartalmas programokkal töltik el napjaikat, új ismereteket szereznek, segítik egymást és át tudják adni az ismereteiket, a tapasztalataikat a fiatalabb korosztályoknak.

Ezek a gondolatok vezérelték településünkön Adorjáni Dezsőné és Pfandler Péternét, hogy megalakítsák, létrehozzák a te-

lepülésünkön élő idősök számára azt a közösségi teret, ahol rendszeresen találkozhatnak, tartalmas programokon vehet részt és jól érezhetik magukat.

Így jött létre szervezésükkel és vezetésükkel a Nyugdíjas Klub 1999. évben 22 fő taggal.

2000. évtől a klub vezetője Márkus Jánosné, pénztárosa Vörös Józsefné, majd Pék Sándorné, 2010. januártól a vezetők Bódis Győzőné, Vörös Jolán, a pénztáros Pék Sándorné, majd Bojtorné Tóth Mária,

2010. júniustól a klubbal kapcsolatos vezetői feladatokat, Bojtorné Tóth Mária, mint pénztáros szervezte tovább, a tagság létszáma idővel 70 főre emelkedett.

2011. évtől a klubvezetői feladatokat Bojtorné Tóth Mária, pénztárosi feladatokat Varga Lajosné végezte. 2020-tól a vezetői feladatokat Mogyorósi Jánosné látja el. A jelenlegi taglétszám 42 fő.

Az eltelt időszakban a tagok orvosi előadásokat hallgattak meg a gyakori egészségügyi problémáikról, élménybeszámolót, színházlátogatást, kiállítás, a nyári hónapokban a gyógyfürdőzést, zsíroskenyér partit, bográcsolást szerveztek a sza-

badban, az óvodásoknak tartottak a régi szokásokról bemutatót, pl. tollfosztás.

Baráti kapcsolatot tartanak fenn az etei „Őszirozsa Nyugdíjas Klub” tagjaival. Évente többször szerveznek közös programot.

2014. évtől a klub „Őszirozsa Nyugdíjas Klub” néven folytatja a tevékenységét.

Folyamatosan részt vesznek a községi és egyéb rendezvényeken, lehetőségeikhez mérten aktív segítők a községi és civilszervezetek rendezvényeinek. A Nagyigmándi Pápay József Általános Iskolával és a Kincseskert Óvodával jó kapcsolatot alakítottak ki.

A Klubban belül megemlékeznek egymás névnapjáról, születésnapjáról, kiemelten a 80. születésnapokról. Anyák napján az iskola alsó tagozatos tanulói köszöntik a nagyszülőket a nyugdíjasklub rendezvényén. A klub tagjai rendkívüli osztályfőnöki órán a régi iskola-rendszerről beszélgetnek a gyerekekkel, „Hogyan tanultunk mi?” címmel. Fontosnak tartják ennek a hagyományt jelentő kapcsolatnak a további években is a folytatását, mert egyre inkább szükség van a két korosz-

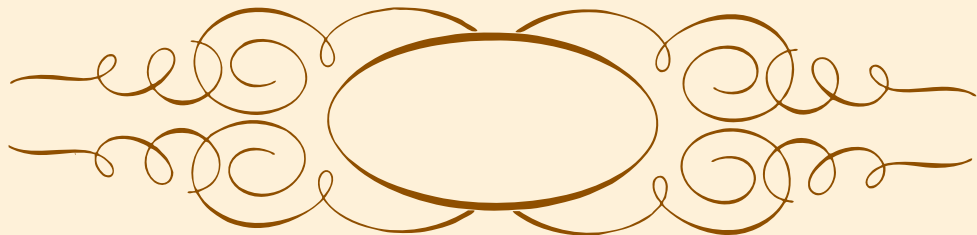
tály szoros kapcsolatára és arra, hogy a gyermekek a régi idők eseményeiről azoktól halljanak információt, történeteket, akik ebben a korban éltek és átéltek mindazt, ami akkor velük történt. A klubtagoknak célja az is, hogy időseknek, fiataloknak egyaránt szeretetet és tiszteletet biztosítson, hogy egy-egy széprendezvénnel boldogságot csaljon a mindennapokba. A nyugdíjas klub hosszú évek óta összefogja az idősebb korosztály tagjait és tartalmas időtöltést biztosít a számukra. Sokszor a magára maradt idős embernek reményt ad és a közösséghez tartozás pedig életető erőt biztosít számukra. Segítik egymást, új dolgokat tanulnak, megmutatják

egymásnak és a településünk lakosságának tehetségüket, akár a saját rendezvényükön, vagy akár a településünk rendezvényei által. A nyugdíjas klub egy olyan közösség, amelyben mindig gondoskodnak társaikról és támogatják egymást és bárkit, aki hozzájuk fordul.

2018-ban a településünk közösségi életében vállalt ki-magasló tevékenységéért Nagyigmánd Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete, Hajduné Farkas Erika polgármester asszony javaslatára, Nagyigmándért Díjat adományozott az Őszikék Nyugdíjas Klubnak.

A határ mindkét oldalán működő valamennyi társadalmi szervezet arra törekszik, hogy tevékenységével visszatérjenek a hagyományokhoz, szokásokhoz és a régi mesterségekhez, amelyek Naszvadon és Nagyigmándon gyökereznek, és a mindennapi élet részei.

Európai Regionális Fejlesztési Alap

Mesto Nesvady - Naszvad város
www.nesvady.sk

Nagyigmánd nagyközség
www.nagyigmand.hu

©2021

